

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 8C/29/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8814210771
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Šviderská
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2015:8814210771.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudcom JUDr. Silviou Šviderskou v právnej veci navrhovateľa: Orange Slovensko, a.s., Metodova 8, 821 08 Bratislava, IČO: 35 697 270, zastúpeného: Bobák, Bollová a spol., s.r.o. advokátska kancelária, IČO: 35 855 673, so sídlom Dr. Vladimíra Clementisa 10, 821 02 Bratislava proti odporcovi: O. X., K.. XX.XX.XXXX, Č. XXX, XXX XX B. K. I., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: Združenie na ochranu spotrebiteľov Slovenska, Farská 32, 071 01 Michalovce, IČO: 42 331 579, zastúpeného: JUDr. Imrich Hrubý, advokát, Farská 32, 071 01 Michalovce, IČO: 35 550 295, o zaplatenie 437,11 s prísl. takto

rozhodol:

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi sumu 268,11 eur s 8,50 % úrokom z omeškania ročne od 23. 08. 2013 do zaplatenia, trovy konania vo výške 26,62 eur a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti návrh z a m i e t a .

Navrhovateľ je p o v i n n ý zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi trovy právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu vo výške 63,96 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal odporkyňa na zaplatenie sumy 437,11 eur s úrokom z omeškania vo výške 8,50 % ročne z dlžnej sumy od 23.08.2013 do zaplatenia a na náhradu trov konania. Podanie návrhu odôvodnil tým, že navrhovateľ a odporkyňa uzatvorili zmluvu č. A6815685, ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli Všeobecné podmienky. V zmysle predmetnej zmluvy navrhovateľ vypožičal odporkyňi 1 ks SIM karty, ktorá jej umožňovala využívať telekomunikačné služby poskytované navrhovateľom. SIM karte bolo priradené účastnícke telefónne číslo XXXXXXXXXX.

Navrhovateľ sa týmto návrhom na začatie konania v súlade s vyššie uvedeným domáha nároku vo výške škody, ktorá vznikla navrhovateľovi za odpredaný mobilný telefón/telekomunikačné zariadenie Huawei Ascend G300 a to vo výške 169,00 eur. Navrhovateľ v dodatku k zmluve zohľadnil pri určení výšky zmluvnej pokuty výšku zľavy poskytnutej odporcovi pri predaji mobilného telefónu/telekomunikačného zariadenia. Dohodnutá zmluvná pokuta nie je vyššia, ako výške zľavy, ktorá bola pri predaji mobilného telefónu/komunikačného zariadenia odporcovi poskytnutá. Navrhovateľ taktiež zohľadnil aj časový aspekt uloženia zmluvnej pokuty a zohľadnil čas, kedy si odporca prestal plniť zmluvné povinnosti a tomu prispôbil aj výšku uplatňovanej zmluvnej pokuty. Navrhovateľ má za to, že vyššie uvedenými zmenami v dodatku k zmluve odstránil všetky vady, pre ktoré súdy v minulosti vyhodnotili dohodnutú zmluvnú pokutu, ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. Tým, že odporca riadne a včas nezaplatil cenu poskytnutých služieb vyfakturovaných v období 04/2013 - 05/2013 porušil zmluvné povinnosti a v zmysle Dodatku k Zmluve č. A6815685 časť práva a povinnosti podniku a účastníka, je povinný zaplatiť navrhovateľovi zmluvnú pokutu vo výške 169,00 eur. Navrhovateľ pokusom o pokonávku zo

dňa 08.08.2013 oznámil odporcovi sumu neuhradených faktúr za jednotlivé mesiace a výšku zmluvnej pokuty, vyzval ho na ich úradu v dodatočnej lehote. Odporca na pokus o pokonávku nereagoval žiadnou ani čiastočnou úhradou pohľadávky.

Odporca sa k podanému žalobnému návrhu nevyjadril.

Vedľajší účastník vystupujúci na strane odporcu uviedol, že pre posúdenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky je rozhodujúce, že podmienka je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa a nie je rozhodujúca vôľa strán. Zmluvnú pokutu, ktorej zaplataenia sa navrhovateľ domáha vo výške 169,00 eur, považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko je zmluvná pokuta formulovaná s okruhom na porušenie neurčitého okruhu rôznych povinností. Prípadná predajná cena telefónu/telekomunikačného zariadenia a výška zľavy poskytnutej mobilným operátorom spotrebiteľovi nemajú žiaden vplyv na posúdenie primeranosti zmluvnej pokuty. Neprijateľná povaha a teda absolútna neplatnosť zmluvnej pokuty zároveň spôsobuje, že zmluvnú pokutu nemožno postupom podľa § 545a Občianskeho zákonníka zmoderovať. Moderačné právo slúžiace k zníženiu neprimeranej zmluvnej pokuty sa uplatňuje v iných ako spotrebiteľských veciach (Rozhodnutie KS v Prešove, č. k. 2Co/137/2010, Rozhodnutie OS Prievdza, č. k. 15C/7/2011). Má za to, že dojednaná zmluvná pokuta vyvoláva značný nepomer v právach a povinnostiach zúčastnených strán, že nárok navrhovateľa na zaplataenie zmluvnej pokuty vo výške 169,00 eur nie je nepochybne preukázaný na to, aby súd uplatňovaný nárok navrhovateľovi priznal, nakoľko súd môže rozhodnúť len v prospech toho účastníka, ktorý jednoznačne preukáže pravdivosť svojich tvrdení, čo v danom prípade nepovažuje za splnené.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi a to žalobným návrhom, Zmluvou o poskytovaní verejných služieb č. A6815685, Dodatkom k tejto zmluve a prílohou č. 1 k tejto zmluve, opisom faktúr v počte 2 - faktúra č. 5205120540, č. 5201458793, pokusom o pokonávku zo dňa 08.08.2013, Všeobecnými podmienkami poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejnej telefónnej siete, vyjadrením navrhovateľa a na základe takto vykonaného dokazovania zistil nasledujúci skutkový stav veci:

Podľa Zmluvy o poskytovaní verejných služieb č. A6815685 uzatvorenej medzi navrhovateľom a odporkyňou dňa 18.02.2013, účastník požiadal o pripojenie SIM karty na verejnú telefónnu sieť spoločnosti Orange umožňujúcu prenos hlasovej komunikácie prostredníctvom pevného pripojenia, ktorá bude vložená do koncového telekomunikačného zariadenia.

Z Dodatku k zmluve č. A6815685 zo dňa 18.02.2013 (ďalej len „Dodatok“) uzavretého medzi účastníkmi konania vyplýva, že v súvislosti s kúpou mobilného telefónu (ďalej len „MT“) typu Huawei Ascend G300 sa účastníci dohodli na kúpnej cene za prístroj vo výške 1,00 eur. Odporca sa zaviazal splniť povinnosti vyplývajúce mu z Článku 2. tohto dodatku, teda riadne a včas zaplatiť kúpnu cenu za ním zakúpený akciový mobilný telefón a pravidelne mesačne platiť poplatok najmenej vo výške 10,99 eur a to na základe vystavenej faktúry navrhovateľom.

V čl. 2 bod 2.5 písm. a), b) Dodatku k zmluve je uvedené, že účastník si je vedomý, že MT je mu predávaný za kúpnu cenu uvedenú v čl. 1 bode 1.2 Dodatku, ktorej výška sa rovná rozdielu medzi spotrebiteľskou (trhovou) cenou MT a v zmysle tohto Dodatku poskytnutou zľavou zo spotrebiteľskej ceny, len z toho dôvodu, že sa účastník zaviazal užívať služby poskytované mu prostredníctvom SIM karty v zmysle ustanovení tohto Dodatku po dobu dohodnutú v tomto Dodatku, pričom nedodržanie tohto záväzku (konkrétne záväzkov uvedených v článku 2 v bode 2.2, 2.3 alebo 2.4) vzhľadom na výšku zľavy zo spotrebiteľskej ceny MT, ako aj na prípadný obsah Prílohy č. 1 Dodatku (pokiaľ je súčasťou Dodatku takáto príloha), by spôsobilo, že Podniku vznikla škoda (minimálne v rozsahu zľavy zo spotrebiteľskej ceny MT). V nadväznosti na ustanovenia predchádzajúcej vety sa Strany dohodli, že účastník je povinný Podniku uhradiť nižšie v tomto bode uvedenú zmluvnú pokutu v prípade porušenia nižšie v tomto bode uvedených povinností nasledovne:

a) ak Účastník počas doby viazanosti uvedenej v čl. 2 bode 2.3 dodatku poruší svoju povinnosť včas a riadne uhradiť cenu za služby alebo povinnosť uhradiť včas a riadne iný svoj peňažný záväzok voči Podniku alebo povinnosť včas a riadne Podniku inú platbu, ktorú je povinný platiť Podniku, alebo
b) ak účastník počas doby viazanosti uvedenej v článku 2 bode 2.3 Dodatku poruší svoju povinnosť zotrvať v zmluvnom vzťahu s Podnikom podľa zmluvy a po celú dobu viazanosti užívať bez prerušenia služby prostredníctvom SIM karty alebo účastník poruší svoju povinnosť neuskutočniť žiadny taký úkon, ktorý by smeroval k ukončeniu alebo účelom ktorého by malo byť ukončenie platnosti zmluvy a/

alebo Dodatku pred uplynutím doby viazanosti (bez ohľadu na to, či skutočne dôjde k ukončeniu Dodatku alebo zmluvy) je účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu vo výške 169 eur, pričom pokiaľ k porušeniu povinnosti dôjde v období posledných šiestich mesiacov pred uplynutím doby viazanosti (ďalej „druhá časť doby viazanosti“) výška zmluvnej pokuty sa bude postupne podľa nižšie uvedených pravidiel znižovať v závislosti od toho, koľko mesiacov má ešte uplynúť od okamihu porušenia zmluvnej povinnosti do konca doby viazanosti. Výška zmluvnej pokuty platnej pre druhú časť doby viazanosti sa vypočíta tak, že sa počet celých mesiacov medzi posledným dňom doby viazanosti a okamihom porušenia povinnosti (pokiaľ tento nastal počas druhej časti doby viazanosti) sankcionovanej zmluvnou pokutou vynásobí číslom, ktoré má v čitateli výšku zmluvnej pokuty, ako je táto uvedená v predchádzajúcej vete, a v menovateli číslo šesť. Výsledná suma zmluvnej pokuty získaná podľa pravidiel uvedených v predchádzajúcej vete sa zaokrúhľuje na celé eurocenty nadol. Zmluvná pokuta (resp. v prípade, že sa výška zmluvnej pokuty počas doby viazanosti od určitého okamihu postupne znižuje, platí toto ustanovenie pre zmluvnú pokutu, v jej výške, ako je táto stanovená pre obdobie pred Druhou časťou doby viazanosti) predstavuje rozdiel medzi bežnou maloobchodnou (spotrebiteľskou) cenou mobilného telefónu bez zľavy z jeho spotrebiteľskej ceny s DPH (uvedenou v článku 1 bode 1.2 v kolónke označenej pod číslom 5) a kúpnu cenou t.j. kúpnu cenou s DPH, za ktorú Podnik predal mobilný telefón účastníkovi, (uvedenou v článku 1 bode 1.2 v kolónke označenej číslom 4). Právo na zmluvnú pokutu vznikne Podniku samotným porušením povinnosti účastníka, a to v okamihu porušenia povinnosti účastníkom, pričom toto právo nie je podmienené vykonaním žiadneho úkonu zo strany Podniku (napr. odstúpením od zmluvy alebo prerušením či obmedzením poskytovania služieb v prípade porušenia povinností podľa bodu 2.3 písmena c) tohto článku).

Za neuhradené služby navrhovateľ vyfakturoval odporcovi jednotlivými faktúrami (č. 5205120540 a č. 5201458793) cenu poskytnutých služieb spolu vo výške 268,11 eur.

Pokusom o pokonávku zo dňa 08.08.2013 navrhovateľ vyzval odporcu na úhradu splatných faktúr za poskytované služby a poplatky za obdobie 04/2013 až 05/2013 v celkovej výške 268,11 eur. Zároveň odporcu upozornil, že je povinný z dôvodu porušenia zmluvných ustanovení vyplývajúcich zo zmluvy o pripojení zaplatiť zmluvnú pokutu a to v celkovej výške 169,00 eur. Náhradný termín plnenia za poskytnuté komunikačné služby a zmluvnú pokutu stanovil na 22.08.2013.

Z Článku 4 bod 4.4 písm. a) Všeobecných podmienok poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejne telefónnej siete spoločnosti Orange Slovensko, a.s. vyplýva, že žalobca bol oprávnený odstúpiť od Zmluvy ak účastník nezaplatil splatnú cenu za poskytnutú službu ani do 45 dní po dni jej splatnosti. Podľa bodu 4.5 uvedeného článku, odstúpením sa Zmluva zrušuje dňom nasledujúcim po dni, v ktorom odstupujúca zmluvná strana doručí druhej zmluvnej strane písomné oznámenie o odstúpení od zmluvy.

Podľa Článku 17. bod 17.5 Všeobecných podmienok poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejne telefónnej siete spoločnosti Orange Slovensko, a.s., Zmluva a Všeobecné podmienky, ako aj právne vzťahy medzi účastníkom a spoločnosťou, ktoré nie sú výslovne v Zmluve a Všeobecných podmienkach upravené, sa riadia ustanoveniami ostatných platných právnych predpisov.

Podľa § 52 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) platného a účinného v rozhodnom období, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka).

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 489 Občianskeho zákonníka, záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone

Podľa § 491 ods. 1 Občianskeho zákonníka, záväzky vznikajú najmä zo zmlúv týmto zákonom výslovne upravených; môžu však vznikáť aj z iných zmlúv v zákone neupravených (§ 51) a zo zmiešaných zmlúv obsahujúcich prvky rôznych zmlúv.

Podľa § 44 ods. 1 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „Zákon“) Zmluvou o poskytovaní verejných služieb sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebné pripojenie k verejnej sieti alebo poskytovať príslušné služby. Podnik môže vydať všeobecné podmienky a cenník, ktoré sú súčasťou zmluvy. Zmluva o poskytovaní verejných služieb je písomná; to neplatí pre predplatené služby, poskytovanie služieb prostredníctvom verejných telefónnych automatov a iných verejných prístupových bodov. Písomnú zmluvu o poskytovaní verejných služieb je možné meniť aj inou ako písomnou formou, ak sa na tom zmluvné strany dohodnú; to neplatí pre záväzky účastníka, ktoré podľa Občianskeho zákonníka možno dojednať len v písomnej forme.

Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorý vo svojom §3 stanovuje, že výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadza Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Ak sa počas trvania omeškania zmení základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky a ak je to pre veriteľa výhodnejšie, výška úrokov z omeškania je o 7 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu príslušného kalendárneho polroka, v ktorom trvá omeškanie; táto základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky sa použije počas celého tohto polroka.

Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia. (§ 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Na základe vykonaného dokazovania a vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení súd mal za preukázané, že medzi účastníkmi konania boli uzatvorené spotrebiteľské zmluvy. Spotrebiteľ - odporca v čase uzatvárania zmluvy o poskytovaní verejných služieb a následne dodatku k zmluve, ktorým došlo k podstatnej zmene dojednaných zmluvných podmienok, nemal možnosť individuálne ovplyvniť obsah vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy s dodávateľom - navrhovateľom.

Zo strany odporkyne došlo k porušeniu zmluvných podmienok a to neuhradením cien poskytnutých služieb a poplatkov za obdobie od 04/2013 do 05/2013, ktoré jej boli zo strany navrhovateľa vyfakturované jednotlivými vyššie uvedenými faktúrami vo výške 268,11 eur. Odporkyňa bola zo strany navrhovateľa vyzvaná na dobrovoľné plnenie. Na výzvu navrhovateľa nereagovala ani čiastočnou úhradou pohľadávky. Navrhovateľ si v konaní uplatnil titulom neuhradených služieb sumu 268,11 eur

a sumu 169,00 eur z titulu zmluvnej pokuty. Súd považoval uhradenie dlžnej sumy 268,11 eur za nezaplatené služby za dôvodné a uložil odporkyňi povinnosť ich zaplatiť.

Odporkyňa tým, že nezaplatila cenu za poskytnuté služby ani v dodatočnej lehote určenej navrhovateľom v pokuse o pokonávku, teda do 22.08.2013, dostala sa dňom nasledujúcim po uplynutí lehoty do omeškania. Týmto dňom vznikol navrhovateľovi nárok na úroky z omeškania z dlžnej sumy. Súd priznal navrhovateľovi nárok na úroky z omeškania v súlade s platnou právnou úpravou a to podľa § 517 ods. 2 Občianskeho Zákonníka v spojení s nariadením vlády č. 87/1995 Z.z. vo výške 8,50 % ročne od 23.08.2013 do zaplatenia zo sumy dlžného hovorného podľa výroku tohto rozsudku.

V dodatku k zmluve si účastníci dojednali povinnosť odporcu zaplatiť navrhovateľovi zmluvnú pokutu v sume 169 eur v prípade, že odporkyňa poruší povinnosť včas a riadne hradiť cenu za poskytnuté služby, alebo povinnosť zotrvať v zmluvnom vzťahu s navrhovateľom podľa zmluvy a po celú dobu viazanosti užívať bez prerušenia služby prostredníctvom SIM karty. Splatnosť pokuty bola dojednaná na okamih porušenia povinnosti odporcom.

Súd mal za to, že takto dohodnutá zmluvná pokuta je v rozpore s ust. § 3 ods. 1 a § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Navrhovateľ právo na zaplatenie zmluvnej pokuty odvíjal od zmluvy o pripojení a dodatku k nej zo dňa 18.02.2013, ktoré ako typové zmluvy sú uzatvárané vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy, a teda i dojednané zmluvné podmienky neovplyvňuje, a preto sa nejedná o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie. Navrhovateľ ako dodávateľ zmluvnú pokutu s odporcom ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, pretože zmluvná pokuta je dojednaná za rovnakých podmienok vo všetkých zmluvách, resp. dodatkoch a navrhovateľ menil len výšku zmluvnej pokuty. Zmluva a dodatok k zmluve boli uzatvorené na predtlačí spoločnosti, jednotlivé údaje boli vpísané zástupcom spoločnosti.

Pri uzatváraní zmluvy navrhovateľ vystupoval ako dodávateľ a odporkyňa ako spotrebiteľ, pretože pri uzatváraní zmluvy odporkyňa nekonala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Tento vzťah medzi účastníkmi konania na základe zmluvy vznikol v dobe, kedy Slovenská republika už transformovala do právneho poriadku smernice EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľa. Základným princípom spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednaní, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky. Súd pri hodnotení dojednaných zmluvných podmienok v súlade s ust. § 53 ods. 10 Občianskeho zákonníka bral zreteľ na povahu tovaru, na ktorý zmluva bola uzavretá, keď predmetom bolo poskytovanie, resp. využívanie účastníckeho programu za dohodnutých podmienok. Odporkyňa ako klient sa zaviazala zotrvať po dobu 24 mesiacov v zmluvnom vzťahu s navrhovateľom, tzv. doba viazanosti, a po celú túto dobu bez prerušenia tieto služby využívať, a to v súlade s jeho záväzkami.

Dodávateľ síce z hľadiska času rozlišoval tzv. „druhú časť doby viazanosti“, v ktorej by dochádzalo k postupnému znižovaniu zmluvnej pokuty v závislosti od toho, kedy v tomto období ku skutočnosti zakladajúcej nárok na zmluvnú pokutu dôjde, podľa názoru súdu však tým neodstránil všetky dôvody, pre ktoré je možné takto dohodnutú zmluvnú pokutu považovať za neprijateľnú.

Spotrebiteľ je naďalej povinný zaplatiť zmluvnú pokutu bez ohľadu na dĺžku doby, ktorá mu ešte zostáva do uplynutia viazanosti, mimo obdobia tzv. „druhej časti doby viazanosti“, ktoré obdobie predstavuje iba posledných šesť mesiacov doby viazanosti, teda sa jedná o poslednú štvrtinu doby viazanosti. Uvedené vymedzenie je tak pre spotrebiteľa prinajmenšom zavádzajúce, pričom nie je zohľadnená výška zmluvnej pokuty v prípade, že ku skutočnosti zakladajúcej nárok na zmluvnú pokutu dôjde v 1. mesiaci viazanosti, alebo v 17. mesiaci doby viazanosti. Navrhovateľovi sa tak podľa názoru súdu nepodarilo v celom rozsahu odstrániť jeden z hlavných dôvodov, pre ktorý súdy považovali takto dojednanú zmluvnú pokutu za neprijateľnú - zmluvnú pokutu by mal spotrebiteľ zaplatiť v rovnakej výške bez ohľadu na to, či sa omešká s úhradou prvej faktúry alebo poslednej faktúry v tretej štvrtine doby viazanosti.

Ďalším dôvodom, pre ktorý súd považuje takto dojednanú zmluvnú pokutu za neprijateľnú je skutočnosť, že by navrhovateľovi zmluvná pokuta patrila aj v prípade, ak by odporkyňa len uskutočnila nejaký úkon smerujúci k ukončeniu platnosti zmluvy, teda bez ohľadu na to, či by k ukončeniu platnosti aj skutočne došlo. Dokonca nejde len o úkon, ktorý by priamo smeroval k ukončeniu zmluvy, ale navrhovateľovi postačuje, aby účelom úkonu vykonaného odporkyňou „by malo byť ukončenie platnosti Zmluvy a/alebo Dodatku pred uplynutím doby viazanosti“. Uvedená formulácia je nejasná a pre spotrebiteľa značne neurčitá.

V dohode o zmluvnej pokute musí byť ďalej jednoznačne špecifikovaná zmluvná povinnosť, na porušenie ktorej sa zmluvná pokuta vzťahuje. Nesplnenie zmluvnej povinnosti môže spočívať buď v tom, že sa táto nesplní vôbec, alebo sa nesplní včas, alebo sa nesplní riadne.

Vyššie cit. formulácia však nepredstavuje jednoznačne špecifikovanú zmluvnú povinnosť, na porušenie ktorej sa zmluvná pokuta vzťahuje.

Súd naviac takto dojednanú zmluvnú pokutu nemohol považovať za prijateľnú ani vo svetle ustálenej judikatúry.

Je neplatné také zmluvné dojednanie, ktorým sa sankcionuje nie splnenie určitej zmluvnej povinnosti, ale využitie práva (bola dojednaná zmluvná pokuta a jej dôsledky mohli nastúpiť len vtedy, ak oprávnená osoba využije právo odstúpiť od zmluvy o dielo) (Ro NS SR z 30. 10. 2008, sp. zn. 32 Cdo 815/2007).

Dojednanie o povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu pre prípad odstúpenia od zmluvy je neplatné pre rozpor s účelom zákona (s účelom inštitútu zmluvnej pokuty) (Ro NS ČR z 25. 6. 2002, sp. zn. 25 Cdo 182/2001).

Súd je toho názoru, že v danom prípade formulácia zmluvnej podmienky „ak účastník poruší svoju povinnosť neuskutočniť žiadny taký úkon, ktorý by smeroval k ukončeniu alebo účelom ktorého by malo byť ukončenie platnosti zmluvy a/alebo Dodatku pred uplynutím doby viazanosti (bez ohľadu na to, či skutočne dôjde k ukončeniu Dodatku alebo zmluvy) je účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu“, spôsobuje samo o sebe neplatnosť uvedeného zmluvného dojednania, dokonca bez ohľadu na skutočnosť, či sa jedná o spotrebiteľskú vec.

Uvedenou formuláciou zmluvnej podmienky podľa názoru súdu je dojednanie, ktorým sa sankcionuje nie splnenie určitej zmluvnej povinnosti, ale využitie práva. Ak by odporkyňa využila počas doby viazanosti svoje právo odstúpiť od zmluvy, prípadne vypovedať zmluvu, musela by podľa tohto ustanovenia dodatku uhradiť navrhovateľovi zmluvnú pokutu.

Súd preskúmal predmetnú vec najmä s prihliadnutím na ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Právny vzťah, ktorý vznikol medzi účastníkmi konania vyplýva zo spotrebiteľskej zmluvy. Spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. S poukazom na vyššie uvedené, značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, spôsobuje podľa názoru súdu v predmetnom právnom vzťahu medzi účastníkmi konania dojednanie, ktoré navrhovateľovi umožňuje žiadať od odporcu zmluvnú pokutu v prípade, že odporca ako spotrebiteľ využije svoje právo a urobí taký úkon, ktorý by smeroval k ukončeniu alebo účelom ktorého by malo byť ukončenie platnosti zmluvy a/alebo dodatku k zmluve pred uplynutím doby viazanosti. Uvedenú nerovnováhu zvýrazňuje aj skutočnosť, že v zmluvných podmienkach obdobná povinnosť uhradiť zmluvnú pokutu pre navrhovateľa (ako dodávateľa) dojednaná nie je.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a v súlade so zákonnými ustanoveniami súd dospel k záveru, že dojednaná zmluvná pokuta je neprimeraná, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech odporkyne ako spotrebiteľa, teda je neprijateľná, a preto neplatná.

Ako uviedol Ústavný súd SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/2011-19).

S ohľadom na vyššie uvedené súd vyhodnotil dojednanie o povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu ako neplatné pre rozpor s účelom zákona (s účelom inštitútu zmluvnej pokuty ako bolo rozobrané vyššie), preto absolútne neplatnú s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka. Ide zároveň o neprimeranú sankciu, ktorú znáša spotrebiteľ a takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Súd preto návrh navrhovateľa v časti nároku na zaplatenie pokuty vo výške 169 eur spolu s jej príslušenstvom zamietol.

Podľa § 142 ods. 2 O.s.p., ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 137 O.s.p. trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 151 ods. 1,2 O.s.p. o povinnosti nahraďiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia. Ak účastník v lehote podľa odseku 1 trovy nevyčísli, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takému účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

V danej právnej veci súd návrhu v časti uplatneného nároku na zaplatenie sumy 268,11 eur s úrokom z omeškania vo výške 8,50 % ročne z tejto sumy od 23.08.2013 do zaplatenia vyhovel a vo zvyšnej časti návrhu, t.j. ohľadom sumy 169,00 eur žalobný návrh zamietol.

V danom prípade pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal z ustanovenia § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého ak má účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

V predmetnej veci mal po prepočte pomeru úspechu a neúspechu navrhovateľ úspech vo výške 61% ($268,11/437,11 \times 100 = 61,33$) a neúspech vo výške 39 % ($100-61 = 39$ %).

Vzhľadom na uvedené súd o trovách konania navrhovateľa rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. a po odrátaní neúspechu navrhovateľa od jeho úspechu mu vznikol nárok na náhradu trov konania vo výške 22 %.

Trovy konania u navrhovateľa pozostávajú zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 26,00 eur a z trov právneho zastúpenia. Keďže navrhovateľ má právo na náhradu trov konania vo výške 22 % súd priznal žalobcovi 22 % zo sumy 26,00 eur, čo predstavuje sumu 5,72 eur.

V rámci náhrady trov konania, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia súd priznal navrhovateľovi nárok na náhradu trov právneho zastúpenia v celkovej výške 79,16 eur podľa vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“), ktoré sú vyčíslené takto:

Tarifná odmena v sume 63,08 eur podľa § 10 ods.1, § 13a ods. 1 písm. a) a d) vyhlášky a to za nasledovné úkony (základ pre určenie odmeny je 437,11 eur, odmena za jeden úkon je 31,54 eur):

- prevzatie a príprava zastupovania 31,54 eur
- písomné podanie na súd zo dňa 05.12.2014 31,54 eur

Náhrada hotových výdavkov v sume 16,08 eur podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (režijný paušál), rok 2014 - 8,04 eur.

Podľa § 18 ods. 3 vyhlášky ak je advokát platiteľom dane z pridanej hodnoty, zvyšuje sa odmena a náhrady podľa tejto vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, ktorú je advokát povinný platiť podľa osobitného právneho predpisu

Súd priznal navrhovateľovi daň z pridanej hodnoty vo výške 20 % zo sumy 79,16 eur (63,08 eur + 16,08 eur), čo predstavuje sumu 15,83 eur.

Spolu trovy právneho zastúpenia žalobcu tak predstavujú 94,99 eur. Keďže navrhovateľ má právo na náhradu trov konania vo výške 22 % súd priznal navrhovateľovi 22 % zo sumy 94,99 eur, čo predstavuje sumu 20,90 eur.

Pokiaľ ide o rozhodovanie o trovách vo vzťahu navrhovateľ a vedľajší účastník na strane odporkyne, súd vychádzal z ust. § 142 ods. 1 O.s.p, keďže vedľajší účastník na strane odporkyne vstúpil do súdneho konania len v časti zmluvnej pokuty, v ktorej bol úspešný v celom rozsahu.

Navrhovateľom žalovaná pohľadávka pozostávala z neuhradených služieb vo výške 268,11 eur a náhrady škody vo výške 169,00 eur. K uvedenému preto súd pristúpil tak, že uplatnené nároky sú samostatne žalovateľnými nárokmi (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3MCdo 11/2011 zo dňa 11.10.2012). Tvrdenie vedľajšieho účastníka o vstupe do konania len v časti nároku týkajúceho sa zaplatenia sumy 169,00 eur je preto opodstatnené a vzhľadom na tú skutočnosť

mu súd priznal náhradu trov konania v zmysle § 142 ods. 1, podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý úspech nemal.

Pri výpočte hodnoty právneho úkonu súd vychádzal zo sumy 169,00 eur, pretože vedľajší účastník vstúpil do konania len v tejto časti a táto časť bola súdom zamietnutá. Vedľajší účastník bol preto v plnom rozsahu úspešný.

V rámci náhrady trov konania, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia súd priznal vedľajšiemu účastníkovi nárok na náhradu trov právneho zastúpenia v celkovej výške 63,96 eur podľa vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“), ktoré sú vyčíslené takto:

Tarifná odmena v sume 36,52 eur podľa § 10 ods.1, § 13a ods. 1 písm. a) a d) vyhlášky a to za nasledovné úkony (základ pre určenie odmeny je 169,00 eur, odmena za jeden úkon je 18,26 eur):

- prevzatie a príprava zastupovania 18,26 eur
- písomné podanie na súd zo dňa 29.04.2015 18,26 eur

Náhrada hotových výdavkov v sume 16,78 eur podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (režijný paušál), rok 2015 - 8,39 eur.

Podľa § 18 ods. 3 vyhlášky ak je advokát platiteľom dane z pridanej hodnoty, zvyšuje sa odmena a náhrady podľa tejto vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, ktorú je advokát povinný platiť podľa osobitného právneho predpisu

Súd priznal vedľajšiemu účastníkovi daň z pridanej hodnoty vo výške 20 % zo sumy 53,30 eur (36,52 eur + 16,78 eur), čo predstavuje sumu 10,66 eur.

Spolu trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka na strane odporkyne tak predstavujú 63,96 eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods.3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. I O.s.p.
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci
- c) súd I. stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti, alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.)
- f) rozhodnutie súdu I. stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom splnená v stanovenej lehote, možno sa jej plnenia domáhať návrhom na výkon exekúcie podľa osobitného právneho predpisu.